

DOKUMENTO NAUDOJIMAS	Dokumentas turi būti skelbiamas Bendrovės internetinėje svetainėje	☒
	Dokumentas skirtas vidiniam naudojimui	☐
	Konfidencialu	☐

PATVIRTINTA
AB Lietuvos automobilių kelių direkcijos valdybos
2023 m. liepos 17 d. posėdžio protokolu Nr. TAR-14

RIZIKŲ VALDYMO POLITIKA

Funkcija	VP4 Rizikų valdymas
Funkcijos šeimininkas	Prevencijos ir rizikos valdymo skyriaus vadovas

Dokumentas ir jame pateikta informacija turi būti talpinama Bendrovės internetinėje svetainėje www.lakd.lt. Aktuali dokumento versija saugoma Bendrovės dokumentų valdymo sistemoje.

1. PASKIRTIS IR TAIKYMO SRITIS

- 1.1. Akcinės bendrovės Lietuvos automobilių kelių direkcija (toliau – Bendrovė/įmonė) rizikų valdymo politika (toliau – politika) apibrėžia ilgalaikio vystymo gaires bei pagrindinius principus, kuriais vadovaujamosi valdant rizikas Bendrovėje. Ši politika yra Rizikų valdymo sistemos dalis.
- 1.2. Politika taikoma vykdant visus su rizikų valdymu susijusius procesus, kurie yra apibrėžti rizikų valdymo vadove bei procesų standartuose.
- 1.3. Politikos naudotojai – visi Bendrovės darbuotojai.

2. SAŲOKOS, SUTRUMPINIMAI IR APIBRĖŽIMAI

- 2.1. Politikoje naudojamos sąvokos, sutrumpinimai:

Sąvoka ar sutrumpinimas	Apibrėžimas
Rizikų valdymo bendrieji principai	Tai Bendrovės pasirinkti esminiai rizikų valdymo pagrindai, nustatantys Bendrovės efektyvaus ir rezultatyvaus veikimo sąlygas ir kryptis, parengti vadovaujantis „LST ISO 31000:2018 Rizikos valdymas. Gairės (tapatus ISO 31000:2018)“ bei COSO ERM metodologija
Rizika	Tai įvykis, veiksnys ar aplinkybė, kuri gali paveikti Bendrovės veiklą, Bendrovės strategijos įgyvendinimą bei tikslų pasiekimą
Rizikų valdymo sistema	Bendrovės vadybos sistemos dalis, susijusi su rizika, kurios tikslas – nustatyti Bendrovės rizikas, galinčias turėti įtaką Bendrovės tikslų pasiekimui, ir jas valdyti, apimant skirtingų rizikų valdymo procesų ir praktikų taikymą, komunikuojant ir konsultuojant rizikos valdymo klausimais, identifikuojant ir analizuojant rizikas, vertinant rizikas, planuojant ir įgyvendinant rizikos valdymo priemones, vykdant rizikos valdymo proceso stebėseną ir efektyvumo vertinimą, dokumentuojant rizikų valdymo procesų rezultatus ir užtikrinant jų sklaidą, kuriant, vykdant ir tobulinant visus Bendrovės procesus
Bendrovės rizikų valdymo procesų standartas	Bendrovės vidaus teisės aktas, reglamentuojantis veiksmų sekas ir atsakomybes, vykdant rizikų apetito ir tolerancijos nustatymą, rizikos identifikavimą ir analizę, rizikos vertinimą, rizikos valdymo planų sudarymą, rizikos valdymo planų įgyvendinimą bei stebėseną, pasireiškusios rizikos valdymą
Rizikų valdymo veiklos vadovas	Bendrovės vidaus teisės aktas, kuriame nustatyti rizikų valdymo sistema, jos hierarchija, gynybos linijos pagrindiniai dalyviai ir jų atsakomybės, komunikacijos schema, reikalavimai rizikos apetito ir tolerancijos nustatymui, rizikų identifikavimui bei vertinimui, rizikų valdymui
Suinteresuota šalis	Asmuo ar organizacija, kuri gali turėti poveikį, būti paveikta ar manyti galinti būti paveikta konkrečiau sprendimo ar veiklos

3. VYSTYMO GAIRĖS

- 3.1. Rizikų valdymo politika parengta siekiant užtikrinti skaidrų, savalaikį ir efektyvų rizikų valdymą Bendrovėje, taip prisidedant prie Bendrovės strateginio veiklos plano įgyvendinimo.

Atsižvelgiant į Bendrovės strateginį veiklos planą bei šioje politikoje nustatytus principus, rizikų valdymui nustatyti šie tikslai:

- sukurti integruotą bei rizikų valdymo bendrais principais paremtą Bendrovės rizikų valdymo sistemą;
- identifiкуoti, optimizuoti ir standartizuoti rizikų valdymo funkcijoje esančius procesus;
- organizuoti periodinį rizikų identifikavimą ir priemonių parinkimą;
- savalaikiai komunikuoti su suinteresuotomis šalimis.

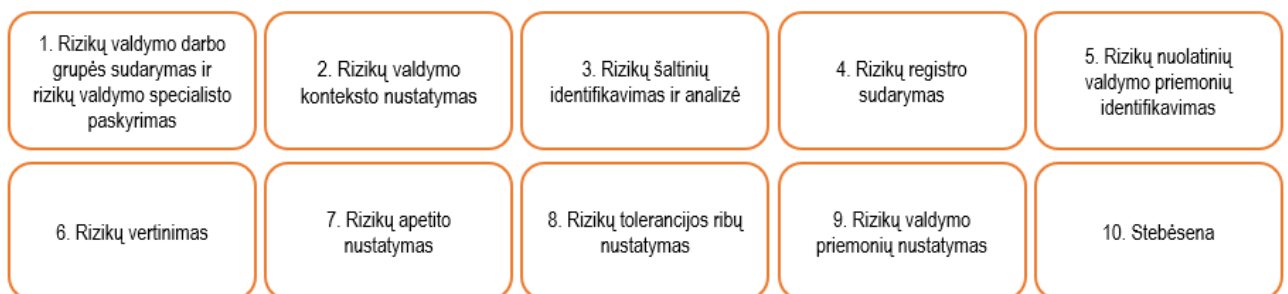
4. VALDYMO PRINCIPAI

4.1. Valdant Bendrovės rizikas, vadovaujamosi šiais principais:

5. RIZIKŲ VALDYMO PROCESAI

Bendrovėje rizikų valdymo procesas vykdomas etapais:

5.1. Rizikų valdymo darbo grupės sudarymas ir rizikų valdymo specialisto paskyrimas

Rizikų valdymo darbo grupę sudaro, jos sudėtį atnaujina ir rizikų valdymo specialistą paskiria Bendrovės vadovas. Rizikų valdymo darbo grupės nariai parenkami, atsižvelgiant į atliekamas darbo funkcijas, kompetencijas, siekiant darbo grupės sudėtyje turėti pakankamai narių, kad būtų apimamas visų tipų rizikų valdymo kontekstas.

5.2. Rizikų valdymo konteksto nustatymas

Rizikų valdymo konteksto nustatymas apima išorinių ir vidinių veiksnių, galinčių turėti poveikį Bendrovės veiklos procesų tęstinumui, Bendrovės strateginių tikslų ir rodiklių pasiekimui, visumos, rizikų valdymo proceso konteksto ir rizikų kriterijų nustatymą. Rizikų valdymo kontekstas yra nustatytas Bendrovės strateginiame veiklos plane.

Išoriniai ir vidiniai veiksniai nulemia įvykių pasireiškimo tikimybę. Rizikų identifikavimo ir vertinimo metu apsvarstomi galimi įvykiai ir jų poveikis, susijęs su Bendrove, atsižvelgiant į esančią veiklą, procesus, planuojamus ir vykdomus projektus, paslaugų laiką ir vietą, konkrečių projektų ir veiklos procesų tarpusavio ryšius, veiklą reglamentuojančius teisės aktus ir reikalavimų sudėtingumą ir į kitas specifines aplinkybes.

5.3. Rizikų šaltinių identifikavimas ir analizė

Nustatant ir analizuojant rizikų veiksnius parenkami tik patikimi rizikų nustatymo šaltiniai, priskiriant veiksnių grupei, kurie parodo veiksnio įtaką iš kelių perspektyvų (Bendrovės, darbuotojų, tiekėjų, klientų, priežiūros elementų, žiniasklaidos ir kt.). Identifikuotos rizikos ir veiksniai įtraukiami į rizikų registrą.

5.4. Rizikų registro sudarymas

Stebint veiklos rezultatus, rizikos šaltinius, organizuojant diskusijas, rizikos valdymo specialistas reguliariai analizuoja Bendrovės vidinę ir išorinę aplinką bei identifikuotus rizikos veiksnius, turinčius įtakos Bendrovės tikslų pasiekimui, įtraukia į rizikų registrą. Rizikų registras peržiūrimas/papildomas ne rečiau kaip 2 kartus per metus. Esant pagrįstoms prielaidoms registras gali būti peržiūrimas ir dažniau.

Sudarant rizikų registrą turi būti atsižvelgta į strateginių ir metinių tikslų bei stebėsenos rodiklių pasiekimo rezultatus, auditų ir kitų patikrinimų ataskaitose pateiktus pastebėjimus ir rekomendacijas, darbuotojų užregistruotus neatitikimus, įvykius, rizikų valdymo priemonių plano priemonių planų įgyvendinimo ataskaitas bei kitus dokumentus, galinčius padėti identifikuoti rizikas.

5.5. Rizikų nuolatinio valdymo priemonių nustatymas

Rizikų valdymo specialistas suformavęs rizikų sąrašą pateikia jį Rizikų valdymo darbo grupės nariams, kurie pagal kompetenciją, atsižvelgiant į esamas vidaus kontrolės ir rizikų valdymo priemones, nustato esamas ir (ar) naujas rizikų valdymo priemones, kurios yra nuolatinės ir vykdomos kiekvieną ketvirtį.

5.6. Rizikų vertinimas

Rizikų valdymo specialistas suformavęs rizikų registrą pateikia jį Rizikų valdymo darbo grupės nariams, kurie pagal kompetenciją, atsižvelgiant į jau įdiegtas ir taikomas vidaus kontrolės ir rizikos valdymo priemones, atlieka rizikų vertinimą. Į registrą patekę rizikų veiksniai įvertinami ir vėliau prioretizuojami, atsižvelgiant į Rizikų valdymo darbo grupės konsensuso būdu įvertintus rizikos pasireiškimo tikimybę ir galimų įvykių poveikį.

Rizikų veiksniai vertinami naudojant du klasifikatorius: veiklos ir operacinį.

5.7. Rizikų apetito nustatymas

Bendrovės vadovas nustato ir kasmet peržiūri rizikų apetitą, kurį suderina su Bendrovės valdyba. Kiekvienai rizikų kategorijai yra nustatomas atskiras rizikų apetitas, įvertinus tokius faktorius:

- Veiklos sritis
- Bendrovės kultūra
- Siekiamų tikslų pobūdis
- Finansinis pajėgumas

5.8. Rizikų tolerancijos ribų nustatymas

Rizikų tolerancijos ribos nustatomos, kiekvienai rizikos kategorijai, atsižvelgiant į nustatytą rizikos apetitą.

5.9. Rizikų valdymo priemonių plano sudarymas

Rizikų valdymo specialistas pagal Rizikų valdymo darbo grupės narių atliktą vertinimą:

- a) užfiksuoja kiekvieno rizikos veiksnio tikimybės ir poveikio finansinei būklei, veiklos tęstinumui, reputacijai ir strateginių tikslų pasiekimui vertinimus;
- b) apskaičiuoja tikimybės ir poveikio vertinimų sandaugas ir taip nustato kiekvieno veiksnio reikšmingumą finansinei būklei, veiklos tęstinumui, reputacijai ir strateginių tikslų pasiekimui (viso keturi įverčiai kiekvienam veiksniai);
- c) bendras rizikos veiksnio reikšmingumo įvertis yra didžiausia iš keturių b punkte apskaičiuotų sandaugų.
- d) atlieka rizikų apetito pritaikymą apskaičiuotų rizikų veiksnio reikšmingumo įverčiams;

Dokumentas ir jame pateikta informacija turi būti talpinama Bendrovės internetinėje svetainėje www.lakd.lt. Aktuali dokumento versija saugoma Bendrovės dokumentų valdymo sistemoje.

e) nustato, ar rizikų lygis artėja prie rizikų apetito bei tolerancijos ribų, išlieka stabilus ar viršija rizikų apetito ar tolerancijos ribą.

5.10. Stebėsena

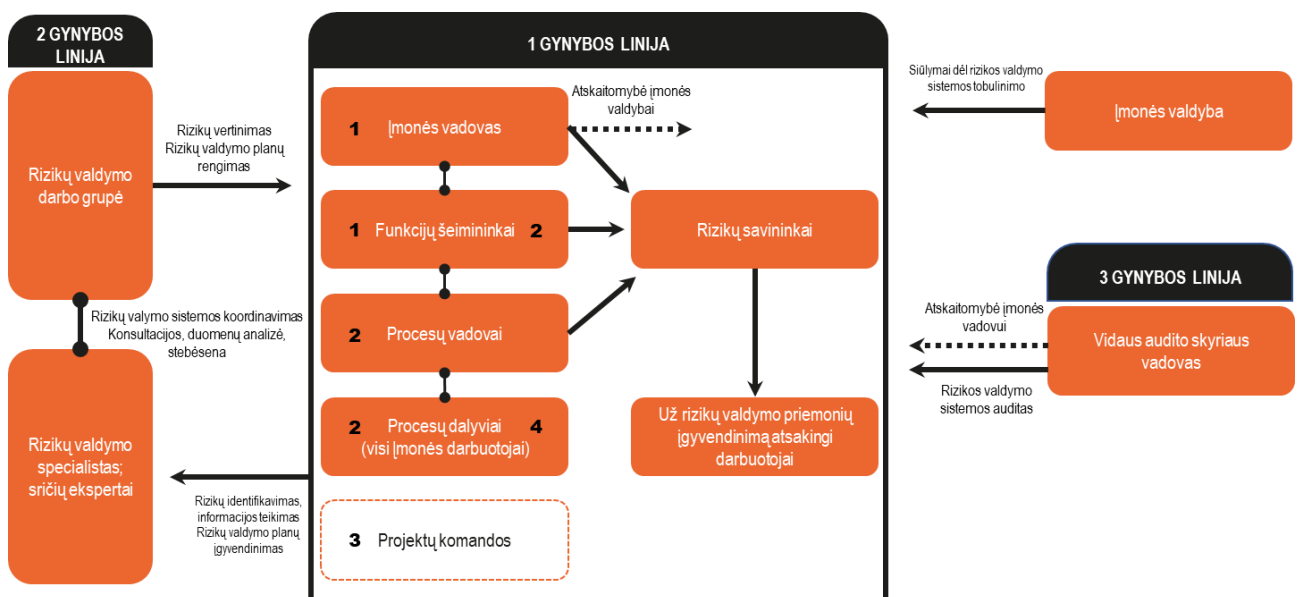
Nuolatinę rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo stebėseną vykdo rizikos savininkas. Nustatytų rizikų ir rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo stebėsenos rezultatai, Bendrovės generaliniam direktoriui teikiami susipažinti reguliariai, tačiau ne rečiau kaip kas ketvirtį, o valdybai kas pusę metų teikiamos ataskaitos apie rizikų veiksmų valdymą, kurios patenka į tolerancijos ribai priskirtą reikšmingumo intervalą arba viršija rizikos apetitą. Apie esmines rizikas, keliančias grėsmę Bendrovės veiklos tęstinumui, taip pat apie rizikas, kurių faktinė reikšmė viršijo nustatytą tolerancijos reikšmę, Bendrovės generalinis direktorius ir valdyba yra informuojami nedelsiant.

Rizika laikoma suvaldyta, jeigu per nustatytą laikotarpį po rizikų valdymo priemonių įgyvendinimo rizika nepasireiškia arba rizika pasireiškia ne didesniu nei nustatytu Bendrovei priimtiniu lygiu.

Vertinant rizikos suvaldymą, turi būti atsižvelgiama į kitus veiksnius, galinčius lemti rizikos nepasireiškimą (teisės aktų pasikeitimai ir pan.).

6. RIZIKŲ VALDYMO SISTEMOS DALYVIAI

6.1. Bendrovėje taikomas trijų gynybos linijų modelis, apibrėžiantis rizikų valdymo sistemos dalyvių atsakomybių ribas bei užtikrina sistemine rizikų valdymo sistemos priežiūrą ir kontrolę.

- 1 (STRATEGINIS) RIZIKŲ VALDYMO SISTEMOS HIERARCHIJOS LYGMUO
- 2 (PROCESO) RIZIKŲ VALDYMO SISTEMOS HIERARCHIJOS LYGMUO
- 3 (PROJEKTO) RIZIKŲ VALDYMO SISTEMOS HIERARCHIJOS LYGMUO
- 4 (OPERACINIS) RIZIKŲ VALDYMO SISTEMOS HIERARCHIJOS LYGMUO

7. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 7.1. Politiką ir jos pakeitimus tvirtina Bendrovės valdyba.
- 7.2. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per metus.
- 7.3. Už politikos peržiūrą ir atnaujinimo inicijavimą atsakingas prevencijos ir rizikos valdymo skyriaus vadovas.
- 7.4. Rizikų valdymo politika skelbiama viešai. Bendrovė siekia, kad politikos nuostatų laikytųsi Bendrovės veiklos partneriai ir kitos suinteresuotosios šalys.

Dokumentas ir jame pateikta informacija turi būti talpinama Bendrovės internetinėje svetainėje www.lakd.lt. Aktuali dokumento versija saugoma Bendrovės dokumentų valdymo sistemoje.